DKIR/287/00.05.00/2024

8.4.2024

Asia Hallituksen esitys eduskunnalle kirkkolain 3 ja 8 luvun muuttamisesta, HE 18/2024 vp

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Kirkkohallituksella ei ole huomautettavaa hallituksen esityksestä. Kirkolliskokous on 9. päivänä marraskuuta 2023 päättänyt esittää valtioneuvostolle kirkkolain 3 ja 8 lukuun sisältyvien säännösten muuttamista. Hallituksen esitys on kirkolliskokouksen ehdotuksen mukainen.

Voimassa olevassa kirkkolaissa (652/2023) on säännösten välinen ristiriita koskien seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston päätösvallan delegoimista seurakuntayhtymän viranhaltijalle. Vastaavasti ristiriitaisesti on säädetty siitä, mitkä yhteisen kirkkovaltuuston päätöksistä edellyttävät määräenemmistöä. Ehdotetut muutokset kirkkolain 3 luvun 16 §:n 2 momenttiin ja 17 §:ään korjaavat vallitsevat ristiriidat sekä selkeyttävät seurakuntayhtymän hallintoa ja lainsäätäjän tahtoa. Muutokset myös helpottavat lain soveltamista ja tulkintaa.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan diakoniatyön henkilötietojen käsittelyä koskevan vanhentuneen viittaussäännöksen korjaamista. Eduskunnan perustuslakivaliokunta katsoi vuonna 2020 antamassaan lausunnossa, että silloisen kirkkolakiehdotuksen säännökset eivät kaikilta osiltaan täyttäneet arkaluontoisten henkilötietojen käsittelyä koskevalta sääntelyltä edellytettäviä tarkkarajaisuuden ja täsmällisyyden vaatimuksia. Perustuslakivaliokunta katsoi lisäksi, että arkaluontoisten henkilötietojen käsittelystä lakisääteisessä diakoniassa olisi joko säädettävä olennaisesti laajemmin kirkkolaissa tai säädettävä asiakas- ja potilastietojen käsittelyä koskeva lainsäädäntö viittaussäännöksin sovellettavaksi kirkkolaissa määrittelyssä laajuudessa (PeVL 4/2020 vp., s. 5). Kun asiakas- ja potilastietoja koskeva lainsäädäntö on osittain sovellettavissa myös seurakuntien diakoniatyöhön, katsottiin tarkoituksenmukaiseksi tältä osin viitata voimassa olleeseen asiakas- ja potilastietoja koskevaan lainsäädäntöön.

Voimassa oleva kirkkolaki oli eduskunnan käsiteltävänä samanaikaisesti kuin asiakas- ja potilastietojen käsittelyä koskeva lainsäädäntöuudistus, joka tuli voimaan tämän vuoden alusta. Siten kirkkolain 8 luvun 1 §:n 2 momentin 1 kohdan viittaussäännökset ovat vanhentuneet. Viittaussäännöksen korjaamiseksi lainkohtaan ehdotetaan muutosta siten, että henkilötietojen käsittelyyn diakoniatyössä sovellettaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain (703/2023) erikseen mainittuja säännöksiä. Lain säännöksistä sovellettavaksi esitetään niitä säännöksiä, jotka parhaiten soveltuvat diakoniatyöhön, ottaen huomioon diakoniatyön luonne ja käytännöt sekä yksittäisen seurakunnan vastuut toteuttaa diakoniatyötä.

Pirjo Pihlaja
kirkkoneuvos

Tiina Saarela
asiantuntija (diakoniatyö)

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU/ELEKTRONISK UNDERSKRIFT
Tiina Saarela 08.04.2024 Pirjo Pihlaja 08.04.2024